پایه ی پنجم ابتدایی

حدیث (۲)

سطح دو

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

تألیف : محمود خوشحال

بسم الله الرحمن الرحیم

پایه پنجم ابتدایی

حدیث (۲)

تألیف: محمود خوشحال

سرشناسه : خوشحال، محمود، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور : حدیث (۲) پایه‌ی پنجم ابتدایی/ تالیف محمود خوشحال: [زیر نظر] کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران؛ برنامه‌ریزی و نظارت بر تالیف گروه منهج کمیته‌ی مکتب خانه های جنوب ایران.
مشخصات نشر : تهران: مردم سالاری، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری : ۲۰ ص.
شابک : ۶۶۰۰ ریال: 978-600-5339-16-1
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : احادیث اهل سنت
شناسه افزوده : شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها
شناسه افزوده : شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها. گروه منهج
رده بندی کنگره : BP۱۲۷/ح۹ح۴ ۱۳۸۸
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱۱
شماره کتابشناسی ملی : ۱۷۱۷۰۳۲

نام کتاب : حدیث (۲)

ناشر : مردم سالاری

مولف : محمود خوشحال

طراح و صفحه آرا : نشر احسان

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۹

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۶۶۰۰ ریال

شابک : ۱-۱۶-۹-۵۳۳۹-۶۰۰-۹۷۸

((بر اساس منابع اهل سنت))

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ ﴿١﴾
قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ ﴾

و اینک با توفیق خداوند عزوجل و یاری دوستان، دومین و آخرین کتاب حدیث برای سطح دو، پایه‌ی پنجم ابتدایی نوشته و در اختیار عزیزان قرارگرفت.

ویژگیهای این جزوه

۱-این جزوه شامل هشت درس و هر درس شامل یک حدیث می باشد.

۲-تمامی احادیث از روایتهای بخاری و مسلم می باشد.

۳-زینت بخش هر درس آیه‌ای ازکلام خداوند عزوجل می باشد که تا حدودی رابطه‌ای با حدیث آن درس دارد و هدف از آن ایجاد یک رابطه بین قرآن و حدیث در ذهن دانش‌آموز می باشد.

تذکر: با توجه به اینکه این جزوه در رابطه با حدیث است نه قرآن، استاد می تواند تنها اشاره ای به این رابطه نماید و نیازی به تفسیر و توضیح آن نیست.

۴-برای آشنایی دانش‌آموز با کلمات عربی حدیث، چند کلمه از آن معنی شده است.

۵-در توضیح و شرح حدیث در حد امکان سعی شده بسیار مختصر و کوتاه باشد. و به جای پرداختن به جزئیات تنها به کلیات اکتفا شده است.

۶-هر درس دارای کار در کلاس و کار در خانه است؛ هدف از کار در کلاس همان تثبیت آموخته های درس با همکاری معلم و دانش‌آموز، و اطمینان یافتن از درک مفاهیم کلی حدیث است.

تذکر: در این قسمت نباید اشتباه دانش‌آموز فوراً تصحیح شود، بلکه باید به دانش‌آموز فرصت داد تا خود اشکالات خویش را بر طرف نماید.
اما هدف از کار در خانه پرورش اعتماد به نفس و ارتباط آنها با اولیاء و تمرین و ممارست است.
تذکر: این بخش تکلیف دانش‌آموز می باشد و باید معلم بر آن نظارت داشته باشد. و مجدداً در کلاس این تمرینات حل شود تا پاسخ آنها صحیح و کامل گردد.

رعایت مراحل آموزشی:

الف) ابتدا حدیث را روی تابلو نوشته و چندین بار بخوانید تا تلفظ آن آسان گردد، سپس از دانش‌آموز خواسته شود تا حدیث را بخواند.
ب) معنی کلمات جدید را بیان کرده و حدیث را ترجمه نمایید.
ج) حدیث را به اختصار توضیح دهید، تا درک آن میسر گردد و از توضیحات اضافی بپرهیزید، زیرا نیازی نیست که دانش‌آموزان تمامی مفاهیم حدیث را به ذهن بسپارند بلکه آن چه اهمیت دارد، درک مفاهیم کلی حدیث است.
د) از برخی سختگیری های رایج، مثل اضافه نمودن تکلیف منزل یا سفارش به نوشتن بیش از آن چه خواسته شده، خودداری نمایید که باعث خستگی و ملالت می شود.
در پایان بر خود لازم می دانم با احترام و ادب از کسانی که منت گذارده و این نوشته را بازبینی و تایپ نموده و نظرات خود را ارائه داده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم. و از تمامی اساتید و دوستان انتظار نظرات، پیشنهادات، و انتقادات را دارم.

با تشکر
محمود خوشحال
(بندر لنگه ۸۴/۱۲/۱)



﴿لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقْوَىٰ مِنكُمْ﴾ [الحج:۳۷]

قال رسول الله ﷺ :

إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: همانا هر کاری به نیّت آن کار بستگی دارد.

معانی کلمات

إنّ: همانا الأعمال: کارها نیّات: جمع نیّت، قصد.

شرح حدیث

هر شخصی برحسب نیّت و قصدش از کردارش بهره می برد، هر چند نیّت پنهانی و عمل ظاهری است، اما در حقیقت عمل نتیجه‌ی قصد و نیّت است و خداوند نیز به قلب انسان که محل قصد و نیّت است نگاه می کند و ارزش عمل انسان را بر اساس آن چه در قلب می گذرد محاسبه می کند، اگر کسی در ظاهر کار نیکی انجام دهد، اما در نیّتش خلاف آن را بخواهد عمل او در نزد خداوند هیچ ارزشی نخواهد داشت؛ پس اساس کردار و افعال انسان به نیّت و قصد او از انجام آن کار بستگی دارد.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱-نیّت ، میزان سنجش اعمال می باشد.

۲-خداوند به کاری نمره‌ی قبولی می دهد که نیّت آن خوب باشد.

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- آیا تا به حال شما کاری را بدون نیّت و قصد انجام داده اید؟
۲- قصد شما از درس خواندن چیست؟
۳- به کاری که بدون قصد و نیّت باشد چه می‌گویند؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ دهید.

۱- منظور از نیّت چیست؟

۲- اگر کسی عمل خوبی انجام دهد، اما نیّتش بد باشد نتیجه‌ی کارش چه می شود؟

۳- اگر قصد کار خوبی داشته باشیم، اما آن را انجام ندهیم آیا اجر و پاداش نزد خداوند خواهیم داشت؟ توضیح دهید؟

۴- اگر کسی به قصد تجارت به مکه و خانه‌ی خدا برود، آیا ثواب حج خانه‌ی خدا را خواهد داشت؟

۵- آیا نماز خواندن بدون نیّت صحیح است؟ چرا؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱- نظر خداوند بر کارها و اعمال بندگان است نه به نیّات آنها. ☐
۲- انسان خوب کسی است که عمل خوب انجام دهد، هر چند نیّتش بد باشد. ☐
۳- نیّت انجام کار خوب، باعث انجام گرفتن آن کار خوب می شود. ☐
۴- مکان نیّت قلب می باشد. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید:

إِنَّمَا الأَعْمَالُ ....





﴿ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ ﴾ [نمل: ۳۰]

قال رسول الله ﷺ :

سَمِّ اللهَ وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: غذا خوردن را با نام خدا و دست راست شروع کن و از آن چه در جلوی تو هست بخور.

معانی کلمات

كُلْ: بخور   يَمين: راست   يَلِيكَ: جلو تو.

شرح حدیث

پیامبر گرامی اسلام که بزرگترین معلم اخلاق می باشد، روزی به یکی از یاران نوجوانِ خود چنین سفرش کردند که ای نوجوان! هر گاه خواستی غذا بخوری حتماً در آغاز نام خدا را یاد کن و بسم الله الرحمن الرحیم را بگو و با دست راستت آن را بخور و از آن قسمتی بردار که جلو خودت می باشد.

با این سفارش نیکو دانستم که به دور از ادبْ است، انسان غذا بخورد و از خداوندی که روزی دهنده است یادی نکند و یا با دست چپش آن را بخورد و یا اینکه از جاهای مختلف بردارد.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱ ـ انسان باید همیشه و در همه حال خدا را فراموش نکند.

۲-آداب خوب و شایسته را به دیگران نیز سفارش کنیم.
۳- ....

ب) بچه‌های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- شما هنگام غذا خوردن چه کارهایی انجام می دهید؟
۲- آیا هنگام غذا خوردن زیاد حرف می زنید؟
۳- آیا وقت خوردن غذا، باید پرخوری کرد؟

کار در خانه

الف) به پرسشهای زیر پاسخ صحیح دهید.

۱- چرا نباید غذا را با دست چپ خورد؟
۲- دست دراز کردن به جاهای مختلف ظرف در هنگام خوردن غذا نشانه‌ی چیست؟
۳- چرا باید در شروع خوردن غذا بسم الله الرحمن الرحیم گفت؟
۴-آیا می دانید بعد از پایان غذا خوردن چه باید گفت؟
۵- آیا شما دوستانتان را به کارهای نیک سفارش می‌کنید؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱- اگر با دست چپ درست می توانیم غذا بخوریم اشکالی ندارد. ☐
۲- غذا از نعمتهای خداوند است، باید شکر آن را بجای آوریم. ☐
۳-اگر در شروع غذا خوردن بسم الله را فراموش کردیم بهتر است در اثنای آن بگوییم. ☐
۴- برای بدست آوردن غذاهای خوب، بهتر است دستمان را به هر طرف دراز کنیم. ☐

ج) حدیثِ زیر را کامل کنید.

سَمِّ الله ....





﴿وَأَوْصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾﴾ [مریم: ۳۱]

قال رسول الله ﷺ:

وَأَنَّ أَحَبَّ الأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: دوست داشت‌ترین کارها نزد خداوند با دوام ترین آنهاست، هر چند کم باشد.

معانی کلمات

أعمال: کارها   أَدْوَمُ: با دوام ترین   قَلَّ: کم

شرح حدیث

تمام کارهای نیک و خوب نزد خداوند محبوب و مورد قبول است، اما بهترین و دوست داشتنی ترین این کارها نزد خداوند کاری است که دوام داشته باشد و همیشه انجام گیرد، هر چند آن عمل کم و کوچک باشد، اما کاری که بسیار بزرگ باشد ولی دوام نداشته باشد آن ارزش والا را نزد خداوند نخواهد داشت و برای انجام دهنده‌ی آن عمل نیز، سودی چندان در بر نخواهد داشت، زیرا چنین عملی بی تأثیر خواهد بود.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱ـ خداوند کارهای خوب و بادوام را بسیار دوست دارد.

۲-کار خوب و نیک اگر دائمی باشد از کار نیک بسیار ولی موقتی بهتر است.

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- چه کارهای نیکی انجام داده‌اید؟ (پنج مورد)
۲- آیا کارهای خوب را همیشه انجام می دهید؟
۳- نمازهای وتر را چند رکعت می خوانید؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.

۱- محبوب‌ترین کارها نزد خداوند چه نوع کاری است؟
۲- چرا انجام کارهای نیک و خوب باید دوام داشته باشد؟
۳- چرا زیاده روی و افراط در کارها نادرست می باشد؟
۴- با رعایت چه مسائلی می توان کارهای نیک را با دوام کرد؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱- بهترین کار نیک و خوب زیاد انجام گرفتن آن است، هر چند موقتی باشد. ☐
۲- بهترین کار نیک و خوب با دوام بودن آن است، هرچند کم باشد. ☐
۳- درس خواندن کم در طول سال تحصیلی بهتر از زیاد خواندن در شب امتحان است. ☐

ج) حدِیث زیر را کامل کنید.

وَأَنَّ أَحَبَّ الأَعْمَالِ ....



درس ۴

﴿ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝٧ ﴾ [زلزال:۷]

قال رسول الله ﷺ :

أَمِطْ الأذَى عَنْ الطَّرِيقِ فَهُوَ لَکَ صَدَقَةٌ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: آن چه را که باعث اذیت و آزار عابرین است از سر راه بردار، چرا که به طور یقین آن برای تو صدقه خواهد بود.

معانی کلمات

أذی: اذیت　　　الطَّرِیقِ: راه　　　لَکَ: برای تو

شرح حدیث

صدقه دادن یکی از امور پسندیده در بین مسلمانان می باشد و آن چه مسلم می باشد این است که، صدقه دادن تنها مختص انسانهای ثروتمند نیست؛ چرا که صدقه فقط در مسائل مالی خلاصه نمی شود.

در فرهنگ اسلامی فقیرترین انسانها هم می توانند در راه خدا صدقه بدهند و ثواب آن را داشته باشند. پیامبر گرامی اسلام ﷺ در احادیث گوناگون به راههای مختلف اشاره فرموده‌اند که انسان با انجام دادن آن اعمال، ثواب صدقه را دریافت می کند که یکی از این راهها در این حدیث به آن اشاره شده است؛ یعنی برداشتن آن چه که مورد اذیت و آزار عابران در راه است.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱ –صدقه تنها محصور در مسائل مالی نمی باشد.

۲-کارهای خوب و نیک هر چند کوچک باشند، اما نزد خداوند با ارزش می باشد.

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- آیا تا به حال صدقه داده اید؟
۲- آیا تا به حال زباله جلو خانه‌ی کسی ریخته اید؟
۳- چگونه می توانید محله‌ای پاک و تمیز داشته باشید؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.
۱-آیا کسانی که مال و ثروتی ندارند می توانند صدقه بدهند؟
۲-چرا ریختن خار و خاشاک در محل عبور مردم کار نادرستی است؟
۳- آیا فقط با انجام دادن کارهای بزرگ ثواب نصیب انسان می شود؟ توضیح دهید.
۴-چند کار نیکی که قادر به انجام دادن آن برای مردم هستید، نام ببرید.
۵- سه مورد از کارهایی که انجام دادن آن برابر با صدقه دادن می باشد، بنویسید.

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.
۱- هر کسی مسئول کار خود است و نسبت به دیگران مسئولیتی ندارد. ☐
۲- با یک لبخند و خوشرویی نسبت به برادر مسلمان ثواب صدقه می بریم. ☐
۳- تنها ثروتمندان هستند که می توانند صدقه بدهند. ☐
۴-مسلمان همانطور که حقوق خداوند را بجامی آورد حقوق انسانها را نیز باید رعایت کند. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید.
أَمِطْ الأذَی ....





﴿مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾﴾ [مائده۶]

قال رسول الله ﷺ:

لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاکِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: اگر بر امّتم سخت نمی گردید به آنها دستور می دادم موقع هر نماز مسواک بزنند.

معانی کلمات

أَشُقَّ: سخت

أَمَرْتُهُمْ: دستور می دادم به آنها

شرح حدیث

دین مبین اسلام برای نظافت و رعایت بهداشت اهمیت خاصی قائل شده است. وضو گرفتن، غسل کردن، دوری کردن از غذاها و سبزیجات بدبو، کوتاه کردن ناخن، مسواک زدن و غیره از جمله مسائلی است که در رهنمودهای دینی ما وجود دارد.

پیامبر گرامی اسلام که مظهر پاکی است بر مسواک زدن تأکید بسیاری می‌کردند و خودشان تا آخرین لحظات حیات خود به این کار ادامه می دادند و در این حدیث که خواندیم پیامبر با تأکید شدید می فرمایند: اگر امّتم دچار مشکل و زحمت نمی شدند مسواک زدن را موقع هر نماز خواندن بر آنها واجب می کردم و این تأکید نشانه‌ی اهمیّت مسواک زدن می باشد.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱-رعایت نظافت بخش جدا ناپذیر از دین مبین اسلام می باشد.

۲-مسواک زدن را تحت هیچ شرایطی رها نکنیم.

۳-.......................................

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- آیا شما مسواک می زنید؟

۲- در هر شبانه روز چند بار مسواک می زنید؟

۳- آیا به دوستانتان توصیه می کنید که مسواک بزنند؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.

۱- چرا مسواک می زنیم؟

۲- اگر دندانهایمان را مسواک نزنیم چه می‌شود؟ سه مورد نام ببرید.

۳- بهترین موقع برای مسواک زدن چه وقت است؟

۴- چرا پیامبر تأکید شدیدی بر مسواک زدن می کند؟

۵- رحمت پیامبر را نسبت به امّتش چگونه در این حدیث می فهمیم؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱- بهتر است هر موقع که احساس کردیم دندان‌هایمان کثیف است مسواک بزنیم. ☐

۲- دندانی که کرم نخورده نیازی به مسواک زدن ندارد. ☐

۳- سعی کنیم حداقل روزی دو بار دندان‌هایمان را مسواک بزنیم. ☐

۴- مسواک زدن جلو بسیاری از بیماریهای دهان و دندان را می گیرد. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید.

لَوْلَا أَنْ .... لَأَمَرْتُهُمْ .... عِنْدَ ....



درس ۶

﴿ وَقُل لِّعِبَادِی يَقُولُواْ ٱلَّتِی هِیَ أَحْسَنُ ﴿۵۳﴾ ﴾ [اسراء: ۵۳]

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد پس یا به نیکی سخن گوید یا ساکت بماند.

معانی کلمات

الْيَوْمِ: روز   **فَلْيَقُلْ: پس بگوید.**   **يَصْمُتْ: ساکت بماند.**

شرح حدیث

شخص عاقل قبل از این که زبانش را به سخن گفتن بگشاید، اول خوب فکر می کند و تا می تواند از زیاده‌گویی و پرحرفی دوری می جوید.

معمولاً کسی که عادت به پرحرفی کرده، زیاد اشتباه می‌کند. خوبی در این است که بیشتر گوش دهیم، و اگر لب به سخن گفتن می گشاییم، باید چیزی بگوییم که در آن خیری برای خود و دیگران در بر داشته باشد و گرنه ساکت بودن بهتر است، زیرا سخنی که خیر در آن نباشد نگفتنش بهتر است، چون با ساکت ماندن شری به خود و دیگران نمی رسانیم.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱- زبان هم منشأ خیر و هم شر می تواند باشد.

۲- مؤمن زبانش در کنترل خودش می باشد.
۳- ....

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- آیا شما هنگام درس، سر کلاس حرف می زنید؟
۲- به چه صحبتهایی نیک گفته می شود؟
۳- اگر کسی جلوی شما به دیگران بد بگوید، آیا شما ساکت می مانید؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.

۱- سه فایده از فوائد صحبت کردن را بنویسید؟
۲- سه مورد از ضررهای پر حرفی را بنویسید؟
۳- آیا این حدیث تشویق به سکوت می کند؟ توضیح دهید؟
۴- گفتار نیک چه تأثیری در گوینده و شنونده دارد؟
۵- ایمان چه ارتباطی با صحبت نیک یا ساکت بودن دارد؟ توضیح دهید؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱- اگر در صحبت کردن نفعی برای خود و یا دیگران وجود دارد بر سکوت برتری دارد. ☐
۲- برای یادگیری بهتر دروس، باید ساکت ماند و خوب گوش داد. ☐
۳- برای خندیدن دیگران هر سخنی را می توان گفت. ☐
۴- زیاد صحبت کردن نشانه‌ی دانایی و زرنگ بودن است. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید:

مَنْ کَانَ .... فَلْیَقُلْ ....



درس ۵

﴿ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرۡكَعُواْ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [بقره:۴۳]

قال رسول الله ﷺ :

صَلاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: نماز با جماعت خواندن، بر نماز فردی و به تنهایی، بیست و هفت درجه برتری دارد.

معانی کلمات

تَفْضُلُ: برتری دارد   الْفَذِّ: تنهایی   عِشْرِينَ: بیست

شرح حدیث

نماز یکی از ارکان مهم اسلام است و به عنوان ستون دین از آن یاد می شود و در فرهنگ دینی به عنوان معیاری برای سنجش اسلام و ایمان اشخاص معرفی شده است. در نماز، انسان با خالق خود ارتباط برقرار می سازد و خود را به او نزدیک می کند. نماز را می‌توان به صورت تنهایی و یا با جماعت خواند، اکثر نمازهای سنت به صورت تنهایی خوانده می شود، اما نمازهای فرض بهتر است که با جماعت خوانده شود، زیرا حکمتهای فراوانی در بر دارد و علاوه بر همه‌ی مزیتهای آن، فضیلت و برتری و ثوابی است که در نماز با جماعت وجود دارد.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱-نماز با جماعت بر نماز فردی و تنهایی برتری دارد.

۲- مسلمان باید به آنچه که به نفع اوست عمل کند.
۳- ....

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.
۱- آیا شما نمازهایتان را سر وقت می خوانید؟
۲- آیا نمازهایتان را در خانه و یا در مسجد با جماعت می خوانید؟
۳- اگر وقت نماز شما مشغول بازی باشید، آیا به مسجد می روید یا به بازی ادامه می دهید؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.
۱- آیا مسلمان می تواند بدون عذر نماز نخواند؟ چرا؟
۲- نماز جماعت چند برابر نماز فردی برتری دارد؟
۳- چرا نماز جماعت بر نماز فردی و تنهایی برتری دارد؟
۴- آیا در خانه و در سفر یا گردش می توان نماز را با جماعت خواند؟
۵- دو نماز سنتی که با جماعت خوانده می شود را نام ببرید؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.
۱- اگر هوا گرم باشد بهتر است نماز را در خانه و به تنهایی خواند. ☐
۲- بهترین نماز، نمازی است که در اول وقت و با جماعت در مسجد خوانده شود. ☐
۳- اگر از امامی خوشمان نیامد بهتر است پشت سر او نماز نخوانیم و به تنهایی نماز بخوانیم. ☐
۴- خواندن نماز در مسجدی که جماعت بیشتری دارد بهتر است. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید.
صَلاةُ الْجَمَاعَةِ .... بِسَبْعٍ ....





﴿قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۸۳﴾﴾

[یوسف:۸۳]

قال رسول الله ﷺ:

يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ فَيَقُولُ قَدْ دَعَوْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: دعای هر یک از شما قبول خواهد شد، مادامی که عجله نکند و بگوید دعا کردم پس دعایم مورد اجابت قرار نگرفت.

معانی کلمات

يُسْتَجَابُ: قبول خواهد شد

لِأَحَدِكُمْ: برای هر یک از شما

لَمْ يَعْجَلْ: عجله نکند

شرح حدیث

مؤمن هنگامی که نیازی یا خواسته ای دارد تنها رو به طرف خالق خود می کند و نیازش را فقط از او می خواهد و تنها خداست که نیازها و خواسته های بندگانش را برآورده می‌کند. دعا کردن زیباترین شکل بندگی است. برای انجام هر عملی، بهترین شیوه و صورت آن انتخاب می شود و مطابق با آن کار صورت می گیرد، در مورد دعا نیز باید بهترین شیوه را انتخاب نمود، مکان مناسب، زمان مناسب، حالت مناسب، الفاظ مناسب و غیره. مؤمن باید یقین داشته باشد که خداوند دعایش را در صورتی که به صلاح او باشد اجابت می کند، و از عجله کردن در اجابت دعا بپرهیزد، چرا که عجله کردن نشانه‌ی بی‌صبری است و کسی که عجله می کند در حقیقت اطمینان کامل به اجابت شدن آن ندارد.

کار در کلاس

الف) از این حدیث می آموزیم که:

۱- مؤمن باید خواسته هایش را فقط از خداوند بخواهد.

۲- عجله کردن در اجابت باعث عدم قبول دعا می شود.

۳- ....

ب) بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱- آیا شما تا به حال دعا کرده‌اید؟

۲- آیا برای موفقیّت دوستانتان و سلامتی پدر و مادرتان دعا می کنید؟

۳- آیا اطمینان دارید که خداوند دعایتان را اجابت می کند؟

کار در خانه

الف) به پرسش های زیر پاسخ صحیح دهید.

۱- دعا یعنی چه؟

۲- آیا کسی که کار حرام انجام می دهد، باید انتظار اجابت شدن دعایش را داشته باشد؟ چرا؟

۳- چرا نباید در اجابت شدن دعا عجله کرد؟

۴-آیا دعا کردن و خواستن از غیر خدا درست است؟ چرا؟

۵-به نظر شما بهترین زمان و مکان برای دعا کردن چه موقع است؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.

۱-اگر یکبار دعا اجابت نشد نشانه‌ی این است که دیگر هیچ موقع اجابت نمی‌شود. ☐

۲- خداوند از هر نزدیکی به انسان نزدیک تر است و نیازهای او را به خوبی می داند. ☐

۳- بهترین الفاظ دعا آنچه در قرآن و احادیث آمده، می باشد. ☐

۴- عجله نکردن در اجابت دعا؛ یعنی این که وقتی یکبار دعا کردی دیگر تکرار نکن. ☐

ج) حدیث زیر را کامل کنید.

یُسْتَجابُ لِأَحَدِکُمْ .... فَلَمْ یُسْتَجَبْ لِی